

SOUHRNNÁ ZPRÁVA

**VÝLEDKY PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH
CELKŮ ZA ROK 2023**

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

auditor	auditoři, auditorské společnosti
DSO	dobrovolný svazek obcí
DSO / HMP	dobrovolný svazek obcí, jehož členem je HMP
HMP	hlavní město Praha
Hodnotící zpráva	Hodnotící zpráva k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy za období 3 let
chyba (chyba „B“)	chyba a nedostatek podle ustanovení § 10 odst. 3 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
IS MPP	Informační systém modul plánování a přezkoumávání
KA ČR	Komora auditorů České republiky
KÚ	krajský úřad
KVPP	kontrola výkonu přenesené působnosti
MČ HMP	městská část hl. m. Prahy
MHMP	Magistrát hl. m. Prahy
návrh zprávy	návrh zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření
nedostatek (nedostatek „C“)	nedostatek podle ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
obec	obec, statutární město, město, městys
přezkoumávající orgán	Ministerstvo financí, krajský úřad, Magistrát hl. m. Prahy
Standard	Standard pro výkon přezkoumání hospodaření územních celků
ÚC	územní celek (ÚSC, MČ HMP, DSO, DSO/HMP)
ÚSC	územní samosprávný celek (kraj, HMP, obec, statutární město, město, městys)
VZMR	veřejná zakázka malého rozsahu
Zpráva	Souhrnná zpráva – výsledky přezkoumání hospodaření územních celků za rok 2023
zpráva o výsledku PH	zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření
vyhláška č. 5/2014 Sb.	vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí

vyhláška č. 270/2010 Sb.	vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků
vyhláška č. 416/2004 Sb.	vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.
vyhláška č. 410/2009 Sb.	vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky
zákon č. 93/2009 Sb.	zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech)
zákon č. 128/2000 Sb. (zákon o obcích)	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
zákon č. 129/2000 Sb. (zákon o krajích)	zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
zákon č. 131/2000 Sb. (zákon o HMP)	zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
zákon č. 134/2016 Sb.	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
zákon č. 250/2000 Sb. (zákon o územních rozpočtech)	zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
zákon č. 255/2012 Sb. (kontrolní řád)	zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
zákon č. 320/2001 Sb. (zákon o finanční kontrole)	zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
zákon č. 340/2015 Sb.	zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)
zákon č. 420/2004 Sb. nebo zákon o přezkoumávání	zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
zákon č. 563/1991 Sb.	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Poznámka: uvedené právní předpisy byly aplikovány ve znění účinném pro přezkoumávaný rok 2023

SHRNUTÍ

Územní samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí mají zákonnou povinnost dát si každoročně přezkoumat své hospodaření. Přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí provádějí přezkoumávající orgány (Ministerstvo financí a krajské úřady) a auditoři, resp. auditorské společnosti.

Tato Souhrnná zpráva obsahuje shrnující údaje o výsledcích přezkoumání hospodaření územních celků za rok 2023.

Souhrnná zpráva je určena členům orgánů a zaměstnancům územních celků, kteří zajišťují činnosti s vlivem na hospodaření územního celku, nebo samotný výkon. Současně slouží občanům z řad široké veřejnosti jako důležitý zdroj informací o hospodaření územních celků.

Souhrnná zpráva je členěna na 3 části.

- Část I. obsahuje informace o procesních postupech při zajištění a výkonu přezkoumání hospodaření.
- Část II. uvádí konkrétní výsledky přezkoumání hospodaření územních celků za rok 2023.
- Část III. doplňuje informace z kontrol a dohledu Ministerstva financí nad výkonem přezkoumání provedeným krajskými úřady, Magistrátem hl. m. Prahy a auditory.

Přezkoumání hospodaření za rok 2023 bylo provedeno celkem u 7 040 územních celků, konkrétně u 13 krajů, u HMP a jeho 57 městských částí, u 6 253 obcí a u 716 dobrovolných svazků obcí.

Z údajů o výsledcích přezkoumání provedeném přezkoumávajícími orgány a auditory vyplývá, že v roce 2023 došlo ve srovnání s rokem 2022 k významnému, téměř 30% snížení celkového počtu územních celků, u kterých byly zjištěny chyby a nedostatky. Významně se změnil i poměr zjišťovaných chyb a nedostatků zařazovaných do kategorií „B“ (porušení interních předpisů, nařízení a pokynů) a „C“ (porušení právních předpisů) v důsledku významného snížení počtu chyb a nedostatků v kategorii „B“ (téměř 90% pokles výskytu těchto nedostatků ve srovnání s rokem 2022).

Z poznatků a informací uvedených v dokumentech o výsledcích přezkoumání hospodaření vyplývá, že uvedený trend snižování počtu zjišťovaných chyb a nedostatků byl způsoben sjednocováním přístupu přezkoumávajících orgánů k jejich kategorizaci a důsledným označováním veškerých nedostatků spočívajících v porušení právních předpisů ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření.

Detailní přehledy identifikovaných chyb a nedostatků, včetně jejich kategorizace, jsou uvedeny v kapitole II. *Výsledky přezkoumání* a souvisejících přílohách.

OBSAH

I. PROCESNÍ POSTUPY	6
1.1 Zajištění přezkoumání hospodaření územních celků za rok 2023	6
1.2 Procesní postupy při přezkoumávání hospodaření územních celků	8
1.2.1 Plánování výkonu přezkoumávání ÚC.....	8
1.2.2 Personální zajištění výkonu přezkoumávání ÚC.....	9
1.2.2 Předmět a hlediska přezkoumání.....	10
1.2.3 Proces výběru vzorků a sestavení harmonogramu a programu přezkoumání	10
1.2.4 Dokumenty o výsledcích jednotlivých fází přezkoumání, jejich projednání a uveřejnění. 11	
1.2.5 Opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků	13
1.2.6 Přestupky podle zákona o přezkoumávání.....	14
II. VÝSLEDKY PŘEZKOUMÁNÍ	16
2.1 Přezkoumání hospodaření krajů a hlavního města Prahy	17
2.1.1 Přezkoumání hospodaření krajů	17
2.1.2 Přezkoumání hospodaření hlavního města Prahy.....	19
2.2 Přezkoumání hospodaření obcí, městských částí hlavního města Prahy a dobrovolných svazků obcí.....	19
2.3 Výsledky přezkoumání hospodaření územních celků vykonaných auditory	25
III. DOHLED STÁTU NAD PŘEZKOUMÁNÍM HOSPODAŘENÍ	26
3.1 Dozor nad přezkoumáním hospodaření	26
3.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti.....	28
3.2.1 Metodické působení Ministerstva financí v oblasti výkonu přezkoumání hospodaření ..	29
SEZNAM TABULEK	31
SEZNAM GRAFŮ	31
SEZNAM OBRÁZKŮ	31

I. PROCESNÍ POSTUPY

1.1 ZAJIŠTĚNÍ PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH CELKŮ ZA ROK 2023

Zákony, které upravují oprávnění, povinnosti a procesní postupy pro výkon přezkoumání hospodaření, jsou uvedeny v Příloze č. 1 Zprávy. Územní celky podléhající přezkoumání a přezkoumávající subjekty, které přezkoumání za rok 2023 vykonaly, jsou uvedeny v následujícím přehledu v tabulce 1.

Tabulka 1 - Přehled subjektů, které realizovaly přezkoumání za rok 2023

Přezkoumávaný územní celek	Přezkoumávající subjekt
kraj	Ministerstvo financí
hlavní město Praha	auditor
dobrovolný svazek obcí, jehož členem je hl. m. Praha	
obec	krajský úřad / auditor
dobrovolný svazek obcí	
městská část hl. m. Prahy	Magistrát hl. m. Prahy / auditor

Zdroj: vlastní zpracování.

Povinností územních celků (kromě krajů) je zajistit si přezkoumání svého hospodaření za příslušný rok, což jim ukládají následující zákony.

- Podle ustanovení § 38 **zákona č. 131/2000 Sb.** požádá HMP o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok Ministerstvo financí, anebo zadá přezkoumání auditorovi. Pokud tak neučiní, přezkoumá jeho hospodaření Ministerstvo financí. Podle ustanovení § 72 odst. 3 písm. e) zákona č. 131/2000 Sb. odpovídá primátor hl. m. Prahy za včasné objednání přezkoumání hospodaření. V § 38 zákona č. 131/2000 Sb. je také stanoveno, že MČ HMP požádá o přezkoumání hospodaření MHMP anebo jej zadá auditorovi. Pokud tak neučiní, přezkoumá její hospodaření MHMP. Za včasné objednání přezkoumání odpovídá podle ustanovení § 97 zákona č. 131/2000 Sb. starosta MČ HMP. MHMP vykonává přezkoumání MČ HMP v přenesené působnosti.
Kromě toho zákon č. 131/2000 Sb. ukládá v § 26 povinnost DSO /HMP požádat o přezkoumání hospodaření Ministerstvo financí, anebo jej zadat auditorovi.¹
- Zákon č. 128/2000 Sb.**, který v § 42 stanoví obcím povinnost požádat o přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad, anebo zadat přezkoumání auditorovi. Nepožádá-li obec o přezkoumání hospodaření příslušný krajský úřad, ani nezadá přezkoumání auditorovi, přezkoumá hospodaření obce příslušný krajský úřad. Je tedy na rozhodnutí obce, který subjekt

¹ MČ HMP nemůže zakládat DSO a ani nemůže být členem DSO.

bude přezkoumávat její hospodaření. Za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok odpovídá podle ustanovení § 103 odst. 4 písm. a) zákona o obcích starosta obce (primátor statutárního města). Povinnost požádat o přezkoumání příslušný krajský úřad, anebo jej zadat auditorovi, ukládá zákon o obcích dobrovolnému svazku obcí, jehož členem není HMP v § 53. Krajský úřad vykonává přezkoumání v přenesené působnosti.

- Povinnost přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok stanoví územním samosprávným celkům a DSO rovněž **zákon o územních rozpočtech** v § 17 odst. 4. V případě nesplnění této povinnosti se ÚSC, DSO nebo MČ HMP dopustí podle ustanovení § 22a odst. 1 písm. i) zákona č. 250/2000 Sb. přestupku, za který lze uložit pokutu do výše 1 mil. Kč.²

Zákon č. 129/2000 Sb. v ustanovení § 20 uvádí, že hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok přezkoumá Ministerstvo financí, které může přezkoumáním pověřit Generální finanční ředitelství nebo finanční úřad.³ Kraje nemohou zadat přezkoumání hospodaření auditorovi.⁴

Co se týká DSO, krajské úřady přezkoumaly za rok 2023 o 15 dobrovolných svazků obcí více než za rok 2022, přičemž počet DSO se meziročně zvýšil o devět. Počty územních celků, které byly v roce 2023 přezkoumávány jednotlivými přezkoumávajícími subjekty, jsou uvedeny v následující tabulce 2.

Tabulka 2 - Přehled počtu přezkoumaných ÚC v rozdělení dle přezkoumávajícího subjektu

Přezkoumávající subjekt	Přezkoumávaný subjekt				
	kraje a hl. m. Praha	obce	DSO	MČ HMP	celkem
krajské úřady	-	5 379	599	-	5 978
MHMP	-	-	-	51	51
Ministerstvo financí	13	-	0	-	13
auditoři	1	874	117	6	998
Celkem ÚC	14	6 253	716	57	7 040

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP.

Struktura přezkoumání hospodaření vykonávaná krajskými úřady, MHMP a auditory se meziročně změnila tak, že v porovnání s auditory krajské úřady přezkoumaly o 18 obcí více a MHMP přezkoumal o jednu MČ HMP méně.

V Příloze č. 2 Zprávy jsou uvedeny obce podle počtu obyvatel, které za rok 2023 přezkoumali auditoři a přezkoumávající orgány. Auditoři přezkoumávali převážně hospodaření obcí s 20 000 a více obyvateli (cca 65 % z celkového počtu obcí v této velikostní kategorii). Z celkového počtu 6 253 obcí jich přezkoumali auditoři 874, což je

² Pokud obce, DSO, HMP a MČ HMP zadají přezkoumání auditorovi, hradí náklady na toto přezkoumání ze svých rozpočtových prostředků.

³ Od roku 2014 Ministerstvo financí nepověřilo finanční orgány výkonem přezkoumání hospodaření.

⁴ Kraje nemohou zakládat a ani nemohou být členy dobrovolného svazku obcí.

cca 14 %. Těchto 874 obcí přitom objemově tvořilo dle finančního výkazu⁵ 169,9 mld. Kč výdajů. Krajské úřady přezkoumaly 5379 obcí, což je cca 86 % celkového počtu obcí. Těchto 5379 obcí tvořilo 155,9 mld. Kč výdajů. Dále auditoři vykonali přezkoumání hospodaření u 17 % DSO, jejichž celkové výdaje v roce 2023 činily 2,7 mld. Kč. Krajské úřady vykonaly přezkoumání hospodaření u 83 % DSO, jejichž celkové výdaje v roce 2023 činily 2,7 mld. Kč (viz Příloha č. 9 Zprávy). HMP a DSO České dědictví UNESCO, jehož členem je HMP, zadaly přezkoumání auditorovi.

Z uvedené statistiky vyplývá, že větší územní celky hospodařící s vyšším objemem rozpočtu volí častěji přezkoumání hospodaření auditorem.

1.2 PROCESNÍ POSTUPY PŘI PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH CELKŮ

Procesní postupy pro výkon přezkoumání jsou upraveny především v zákoně o přezkoumávání a v kontrolním řádu. Základní procesní úkony znázorňuje následující obrázek č. 1.

Obrázek 1 - Proces přezkoumávání hospodaření

Zdroj: zákon č. 420/2004 Sb. (vlastní zpracování).

Poznámka: * kromě krajů, které přezkoumává ze zákona o krajích pouze Ministerstvo financí;

** opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků uvedených ve zprávách o výsledku PH je ÚC povinen přijmout a podat o tom písemnou informaci příslušnému přezkoumávajícímu orgánu do 15 dnů po projednání této zprávy spolu se závěrečným účtem v orgánech ÚC.

1.2.1 Plánování výkonu přezkoumávání ÚC

Při plánování termínů výkonu přezkoumání ÚC je třeba vzít v úvahu zejména ustanovení dotčených právních předpisů. Jedná se o ustanovení, podle kterých musí být přezkoumání ukončeno v takovém termínu, aby výsledky přezkoumání uvedené ve zprávě o výsledku PH mohly být projednány spolu se závěrečným účtem, jehož součástí je i zpráva o výsledku PH, v orgánech ÚC za uplynulý kalendářní rok do 30. června následujícího roku⁶. Výkon přezkoumání územních celků je proto nutné naplánovat tak, aby zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření byla orgánům ÚC předána a mohla být projednána jako součást závěrečného účtu.

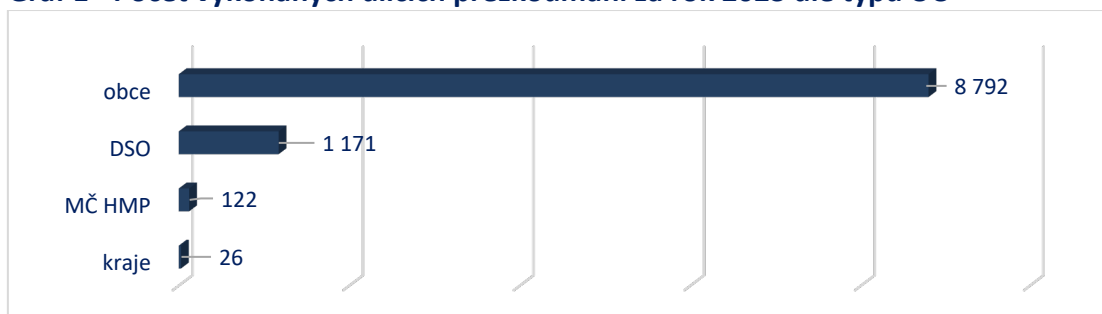
⁵ Zdrojem byly výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC a DSO odeslané do Centrálního systému účetních informací státu dle vyhlášky č. 5/2014 Sb. Jedná se o výdaje po konsolidaci.

⁶ Jedná se o § 43 zákona o obcích, § 20 odst. 2 zákona o krajích a § 39 zákona o HMP.

Zákon o přezkoumávání v ustanovení § 4 odst. 2 ukládá Ministerstvu financí, krajským úřadům a MHMP vypracovat časové plány přezkoumání na období od sestavení plánu do 30. června následujícího roku. V ustanovení § 4 odst. 4 zákona o přezkoumávání je stanoveno, že na základě plánu jsou vykonána do konce kalendářního roku dílčí přezkoumání za předchozí část kalendářního roku (například za první pololetí roku). Po skončení kalendářního roku se vykonají dílčí přezkoumání za zbývající část předchozího roku a také jednorázová přezkoumání za celý předchozí kalendářní rok. Jednorázová přezkoumání mohou krajské úřady vykonat podle ustanovení § 4 odst. 5 zákona o přezkoumávání jen u obcí, které nevykonávají hospodářskou činnost a počet obyvatel přihlášených v obci k trvalému pobytu byl ke dni 1. ledna přezkoumávaného roku menší než 800 osob. Podmínky pro jednorázové přezkoumání za rok 2023 splnilo 3 935 obcí. Krajské úřady využily možnosti vykonat jednorázové přezkoumání u 990 obcí. U zbývajících 2 945 obcí vykonaly krajské úřady dílčí přezkoumání hospodaření.

Za rok 2023 se oproti roku 2022 snížil počet jednorázových přezkoumání vykonaných krajskými úřady u obcí (o 37, tj. meziroční pokles o 3,6 %) a současně se zvýšil počet dílčích přezkoumání (o 6, tj. meziroční nárůst o 0,2 %). Podle sdělení krajských úřadů při provádění kontrol výkonu přenesené působnosti obce, které splnily podmínky pro vykonání jednorázového přezkoumání, preferují provedení dílčího přezkoumání, a to zejména proto, aby mohly ještě v průběhu přezkoumání odstranit nebo přijmout příslušné opatření k nápravě nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání. K tomu je třeba podotknout, že provést jednorázové přezkoumání je podle ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 420/2004 Sb. pro krajské úřady možnost a nikoli povinnost. Krajské úřady, které vykonávají dílčí přezkoumání, tedy postupují v souladu se zákonem.

Graf 1 - Počet vykonaných dílčích přezkoumání za rok 2023 dle typu ÚC

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP.

1.2.2 Personální zajištění výkonu přezkoumávání ÚC

Zákon o přezkoumávání stanoví v ustanovení § 5 podmínky, které musí splňovat osoba, aby mohla být pověřena výkonem přezkoumání. Především musí být zaměstnancem přezkoumávacího orgánu. Kontrolor provádějící přezkoumání musí mít úplné středoškolské vzdělání a nejméně tříletou praxi v činnosti, která souvisí odborně s předmětem přezkoumání a musí být bezúhonný. Přezkoumávací orgán může k účasti na přezkoumání v zájmu dosažení účelu přezkoumání přizvat, podle ustanovení § 6 kontrolního řádu, fyzickou osobu (tzv. přizvaná osoba). Jedná se například o specialisty na činnost, která je předmětem přezkoumání, nebo v případě potřeby zpracování odborné analýzy nebo posudku atd.

Počet zaměstnanců pověřených KÚ a MHMP přezkoumáním ÚC se mezi přezkoumávanými roky 2023 a 2022 významně nezměnil. Informace o průměrném počtu územních celků, jejichž přezkoumání připadlo na jednoho zaměstnance za jednotlivé krajské úřady a MHMP, je obsažena v Příloze č. 3 této Zprávy. Institut přizvané osoby využil dle dostupných informací v přezkoumávaném roce 2023 pouze Krajský úřad Pardubického kraje, který přizval v rámci přezkoumání územních celků čtyři osoby.

1.2.2 Předmět a hlediska přezkoumání

Podle § 2 zákona o přezkoumávání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku, tvořící součást závěrečného účtu. V § 3 uvádí tento zákon hlediska, podle kterých je předmět přezkoumání ověřován, a to:

- dodržování právních předpisů;
- účel poskytnuté dotace/návratné finanční výpomoci;
- soulad hospodaření s rozpočtem;
- věcná a formální správnost.

Ze zjištění uvedených ve zprávách o výsledku PH za rok 2023 vyplývá, že nejčastěji byly zjišťovány nedostatky a identifikována rizika v předmětech:

- plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků;
- účetnictví;
- zadávání a uskutečňování veřejných zakázek;
- nakládání a hospodaření s majetkem.

V návaznosti na dodržování právních předpisů zejména zákona o finanční kontrole je u použití veřejných finančních prostředků důležité posoudit hospodárnost, efektivnost a účelnost⁷ jejich vynaložení.

1.2.3 Proces výběru vzorků a sestavení harmonogramu a programu přezkoumání

Přezkoumání se provádí výběrovým způsobem, protože dokumentace, která zachycuje majetkové a finanční operace je ve většině případů natolik rozsáhlá, že v rámci časových možností nelze provádět kontrolu veškerých dokladů. Proto je třeba identifikovat a vybrat oblasti a vzorky operací, které budou u jednotlivých předmětů přezkoumávány. K výběru vzorku je možno použít metod z auditorských standardů. Jedná se například o statistické vzorkování, nestatistické metody nebo rizikově orientovaný přístup, což je, mimo jiné, uvedeno i ve Standardu. Rozhodující je, aby při výběru vzorku byla, pokud možno, identifikována a vyhodnocena závažnost všech vstupních rizik včetně medializace problémů v dodavatelsko-odběratelských vztazích týkajících se zejména nerespektování zákona o zadávání veřejných zakázek a podnětů od občanů nebo od právnických osob. Část vzorku lze vybrat podle velikosti finančních objemů, četnosti výskytu rizikových jevů s možným dopadem do hospodaření ÚC, popřípadě namátkovým výběrem na základě kvalifikovaného posouzení kontrolora, vyplývajícím z jeho dosavadních poznatků. Rozsah a kombinace konkrétního využití metod výběru vzorku je záležitostí odborného úsudku kontrolora provádějícího přezkoumání hospodaření. Ten

⁷ Definice těchto pojmů je upravena zákonem o finanční kontrole [§ 2 písm. m) až o)].

v souladu se zásadou přiměřenosti zohlední vstupní informace, časové možnosti kontrolní skupiny, významnost a rizikovost pro hospodaření prověřovaného územního celku a poté definuje vzorek, který se bude přezkoumávat.

Důležitým aspektem při výběru vzorku je rovněž princip zamezení neodůvodněné duplicitě kontrol a nadbytečné administrativní zátěže kontrolovaných osob. V praxi se tyto principy projevují zejména aplikací určitých omezení, zejména by do vzorků operací neměli být vybírány oblasti a konkrétní případy, které již prošly detailní kontrolou jiného kontrolního orgánu či útvaru, nebo oblasti přímo svěřené do výhradní kontrolní kompetence jiného orgánu [například ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb., podle kterého jsou z předmětu přezkoumání „zadávání a uskutečňování veřejných zakázek“ vyjmuty úkony a postupy přezkoumané orgánem dohledu (ÚOHS) podle zvláštního právního předpisu, nebo financování projektů z EU, které jsou prověřovány primárně poskytovateli finančních prostředků pomoci EU a Auditním orgánem Ministerstva financí]. To neplatí, pokud přezkoumávající orgán či auditor indikuje v konkrétní oblasti potenciálně významné riziko, které nebylo předmětem předchozí kontroly. V praxi se totiž může stát, že určitá veřejná zakázka či výdajová operace mohla být například prověřena v určitém specifickém směru, přičemž nové informace získané přezkoumávajícím orgánem, například na základě obdrženého podnětu, indikují nesrovnalosti či rizika v jiné procesní části či jiné fázi rozhodnutí/realizace.

1.2.4 Dokumenty o výsledcích jednotlivých fází přezkoumání, jejich projednání a uveřejnění

Většina přezkoumání, jak je uvedeno v části 1.2.1 této Zprávy, je realizována formou dílčích přezkoumání. O výsledcích z jednotlivých dílčích přezkoumání se podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o přezkoumávání pořizují zápisy, s jejichž obsahem musí kontroloři podle § 6 odst. 1 písm. b) téhož zákona seznámit územní celek za účelem umožnění přijetí opatření k nápravě nedostatků v nich uvedených.

Zákon o přezkoumávání v ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) rovněž ukládá kontrolorům povinnost vypracovat zprávu o výsledku PH. Z citace ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o přezkoumávání vyplývá, že kromě výše uvedených dokumentů, musí kontroloři zpracovat návrh zprávy, podepsaný kontrolorem pověřeným řízením přezkoumání a předat jej územnímu celku a umožnit mu, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. d) zákona o přezkoumávání, podat přezkoumávajícímu orgánu k návrhu zprávy písemné stanovisko, v němž může uplatnit i námitky proti jejímu obsahu, respektive proti zjištění. Uplatní-li územní celek námitky, přezkoumávající orgán je povinen je prověřit a závěry z tohoto prověření předá ÚC a projedná je s ním [§ 6 odst. 1 písm. e), zákona o přezkoumávání]. Další povinností přezkoumávajícího orgánu je předat a s územním celkem projednat konečné znění zprávy o výsledku přezkoumání [§ 6 odst. 1 písm. f) zákona č. 420/2004 Sb.].

Zákon o přezkoumávání nestanovuje náležitosti obsahu návrhu zprávy, ale přezkoumávající orgány ho vytvářejí za přiměřeného použití ustanovení § 10 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb., který stanoví náležitosti zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření.

Výstupem z přezkoumání je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření konkrétního územního celku (viz kapitola 1.2.1 této Zprávy). Povinné náležitosti zprávy o výsledku PH uvádí zákon č. 420/2004 Sb. v § 10. Toto ustanovení v odst. 1 konstatuje, že zpráva o výsledku PH nahrazuje protokol o kontrole podle kontrolního řádu a zpracovává se na základě výsledků jednorázového přezkoumání, anebo na základě zápisů z dílčích přezkoumání. Současně upravuje požadavky na obsah zprávy o výsledku PH, která kromě náležitostí stanovených v § 12 kontrolního řádu pro protokol o kontrole, musí obsahovat i další náležitosti uvedené v § 10 odst. 2 až 5 zákona o přezkoumávání, a to:

- popis zjištěných chyb a nedostatků včetně uvedení povinností, stanovených právními předpisy, nebo jiných hledisek přezkoumání, které nebyly dodrženy;
- označení všech dokladů a jiných materiálů využitých při přezkoumání;
- závěr z přezkoumání, který musí obsahovat vyjádření, zda při přezkoumání:
 - a) nebyly zjištěny chyby a nedostatky, nebo
 - b) byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků uvedených pod písmenem c), anebo
 - c) byly zjištěny nedostatky spočívající:
 1. v porušení rozpočtové kázně nebo ve spáchání přestupku podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla územních rozpočtů;
 2. v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví;
 3. v pozměňování záznamů nebo dokladů v rozporu se zvláštními právními předpisy;
 4. v porušení povinností nebo překročení působnosti územního celku stanovených zvláštními právními předpisy;
 5. v neodstranění nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející roky;
 6. v nevytvoření podmínek pro přezkoumání podle kontrolního řádu, znemožňující přezkoumat předměty přezkoumání ze stanovených hledisek;
- upozornění na případná rizika, která lze dovodit ze zjištění podle odstavce 2 písm. b)⁸ a která mohou mít negativní dopad na hospodaření územního celku v budoucnosti;
- uvedení podílu pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku a podílu zastaveného majetku na celkovém majetku územního celku;
- výrok o tom, že dluh územního celku nepřekročil 60 % průměru jeho příjmů za poslední čtyři rozpočtové roky; v opačném případě se uvede, o kolik jeho dluh překročil průměr jeho příjmů.

Povinnou přílohou zprávy o výsledku PH je i stanovisko územního celku k návrhu zprávy o výsledku PH, pokud bylo příslušnému kontrolorovi doručeno a územní celek jeho příložením požaduje [§ 7 odst. c) zákona o přezkoumávání].

Ustanovení § 11 zákon o přezkoumávání ukládá kontrolorovi pověřenému řízením přezkoumání projednat zprávu o výsledku PH se starostou u obcí, s primátorem

⁸ V ustanovení § 10 odst. 2 písm. b) zákona o přezkoumávání je uvedeno „Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření kromě náležitostí stanovených kontrolním řádem pro protokol o kontrole musí obsahovat popis zjištěných chyb a nedostatků včetně uvedení povinností, stanovených zvláštními právními předpisy, nebo jiných hledisek přezkoumání, které nebyly dodrženy.“.

statutárního města, primátorem hlavního města Prahy, s hejtmanem kraje a u dobrovolného svazku obcí s osobou určenou stanovami DSO a předat jim stejnopis zprávy o výsledku PH.

Auditor se při výkonu přezkoumání podle § 12 odst. 1 řídí ustanoveními § 2 (předměty přezkoumání), § 3 (hlediska přezkoumání) a § 10 (zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření a její náležitosti) zákona o přezkoumávání ve spojení s kontrolním řádem. Při přezkoumání postupuje auditor podle zákona upravujícího auditorskou činnost⁹ a auditorského standardu Komory auditorů ČR č. 52. Pokud jde o projednání zprávy o výsledku PH, tak se řídí ustanoveními o projednání zprávy o ověření účetní závěrky podle zákona upravujícího auditorskou činnost obdobně.

Stejnopis zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření vykonaného auditorem předá přezkoumaný územní celek příslušnému přezkoumávajícímu orgánu (Ministerstvu financí, krajskému úřadu, Magistrátu HMP) do 15 dnů po jejím projednání v orgánech územního celku (§ 13 odst. 2 zákona o přezkoumávání).

Zveřejňování zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření je upraveno v zákoně o územních rozpočtech. Podle ustanovení § 17 odst. 6 mají územní celky povinnost zveřejnit zprávu o výsledku PH spolu s návrhem závěrečného účtu na internetových stránkách a na úřední desce, a to nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva. Na internetových stránkách zveřejní územní celek podle ustanovení § 17 odst. 8 zákona o územních rozpočtech do 30 dnů ode dne jeho schválení závěrečný účet spolu se zprávou o výsledku PH a na úřední desce současně oznámí, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možné nahlédnout do jeho listinné podoby. Tímto způsobem musí být zpřístupněn až do schválení závěrečného účtu za následující rok. Nezveřejněním návrhu závěrečného účtu nebo závěrečného účtu se dopustí územní celek přestupku podle ustanovení § 22a zákona o územních rozpočtech, za který mu může být uložena pokuta do 1 milionu Kč.

V rámci přezkoumání za rok 2023 zjistilo 13 krajských úřadů porušení zveřejňovací povinnosti u 60 obcí, přičemž osm obcí nesplnilo povinnost zveřejnit v souladu se zákonem o územních rozpočtech jak návrh závěrečného účtu, tak závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Magistrát hl. m. Prahy zjistil nedodržení zveřejňovací povinnosti u tří MČ HMP.

1.2.5 Opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků

Územní celek je povinen podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona o přezkoumávání přijmout opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků uvedených

- v zápisu z dílčího přezkoumání, a to bezodkladně poté, co byl s nimi seznámen, a podat o tom informaci, vč. informace o jejich splnění, přezkoumávajícímu orgánu při konečném přezkoumání;
- ve zprávě o výsledku PH zpracované přezkoumávajícím orgánem, nebo auditorem a podat o tom písemnou informaci příslušnému přezkoumávajícímu orgánu

⁹ Zákon č. 93/2009 Sb.

nejpozději do 15 dnů po projednání této zprávy spolu se závěrečným účtem v orgánech ÚC.

Územní celek je dále povinen podle ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb. v informacích pro příslušný přezkoumávající orgán uvést lhůtu, ve které mu podá písemnou zprávu o plnění přijatých opatření, a v této lhůtě mu výše uvedenou zprávu zaslat. Podle ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 420/2004 Sb. jsou přezkoumávající orgány oprávněny kontrolovat plnění přijatých opatření. Kontroloři se při kontrole plnění opatření řídí ustanoveními kontrolního řádu.

V závěru zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření územních celků za rok 2023 uvedly krajské úřady 237 neodstraněných chyb a nedostatků zjištěných při přezkoumání hospodaření v předchozích obdobích (viz Příloha č. 7 Zprávy). Vývoj počtu zjištěných nejčastějších porušení právních předpisů při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející období za léta 2021 až 2023 je uveden v Příloze č. 4 Zprávy.¹⁰

Z údajů uvedených v přílohách Zprávy vyplývá, že nejvíce případů porušení bylo zjištěno krajskými úřady při přezkoumání obcí a DSO za roky 2021 – 2023 v oblasti účetnictví, dále nedodržení příslušných ustanovení zákona o územních rozpočtů včetně související vyhlášky o rozpočtové skladbě, zákona o obcích, zákona o přezkoumávání a zákona o zadávání veřejných zakázek.

Ke značnému poklesu zjištěných případů porušování zákona o obcích došlo při výkonu přezkoumání za rok 2023 v porovnání s přezkoumávaným rokem 2022. Možnou příčinou tohoto vývoje je metodické působení na přezkoumávající orgány v tom smyslu, aby identifikovaná porušení zákona o obcích vždy souvisela s problematikou hospodaření územního celku. Obecnou kontrolu dodržování ustanovení zákona o obcích provádí Ministerstvo vnitra v rámci svých kontrolních pravomocí.

K tomu viz dále níže kapitoly 2.1 a 2.2.

1.2.6 Přestupky podle zákona o přezkoumávání

Územní celek se podle ustanovení § 14 zákona o přezkoumávání dopustí přestupku tím, že:

- do 15 dnů ode dne projednání zprávy o výsledku PH auditorem v orgánech ÚC nepředá její stejnopis příslušnému přezkoumávajícímu orgánu;
- do 15 dnů po projednání zprávy o výsledku PH zpracované přezkoumávajícím orgánem, nebo auditorem
 - a. nepřijme opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření nebo v zápise z dílčího přezkoumání, anebo
 - b. o tom nepodá písemnou informaci příslušnému přezkoumávajícímu orgánu;
- v informaci o přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku PH zpracované přezkoumávajícím orgánem, nebo auditorem neuvede

¹⁰ V Příloze č. 4 Zprávy jsou uvedena všechna porušení vybraných právních předpisů, která byla zjištěna v průběhu celého procesu přezkoumání (při dílčím přezkoumání i konečném přezkoumání).

lhůtu, ve které podá příslušnému přezkoumávajícímu orgánu písemnou zprávu o plnění přijatých opatření;

- neposkytne auditorovi na jeho žádost veškeré jím vyžadované doklady, jiné písemnosti, informace nebo vysvětlení podle kontrolního řádu.

Za přešupek lze podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb. uložit pokutu do 50 000 Kč. Přestupky podle ustanovení § 15 zákona o přezkoumávání projednává přezkoumávající orgán a pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil.

Podle údajů z přehledů porušení zaslaných jednotlivými krajskými úřady a Magistrátem HMP bylo zjištěno u 149 územních celků podezření ze spáchání 154 přešupků podle ustanovení zákona č. 420/2004 Sb. Konkrétně ve 23 případech se jednalo o podezření ze spáchání přešupku podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. a)¹¹, ve 125 případech podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. b)¹² a v šesti případech podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. c)¹³.

¹¹ ÚC se dopustí přešupku tím, že do 15 dnů ode dne projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření auditorem v orgánech územního celku nepředá její stejnopis příslušnému přezkoumávajícímu orgánu podle § 12 odst. 2.

¹² ÚC se dopustí přešupku tím, že v rozporu s § 13 odst. 1 písm. b) do 15 dnů po projednání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření zpracované přezkoumávajícím orgánem, nebo auditorem nepřijme opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření nebo v zápise z dílčího přezkoumání, anebo o tom nepodá písemnou informaci příslušnému přezkoumávajícímu orgánu.

¹³ ÚC se dopustí přešupku tím, že v informaci o přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření zpracované přezkoumávajícím orgánem, nebo auditorem neuvede lhůtu, ve které podá příslušnému přezkoumávajícímu orgánu písemnou zprávu o plnění přijatých opatření podle § 13 odst. 2.

II. VÝSLEDKY PŘEZKOUMÁNÍ

Územní celky hospodařily v přezkoumávaném období s uvedenými rozpočtovanými veřejnými prostředky.

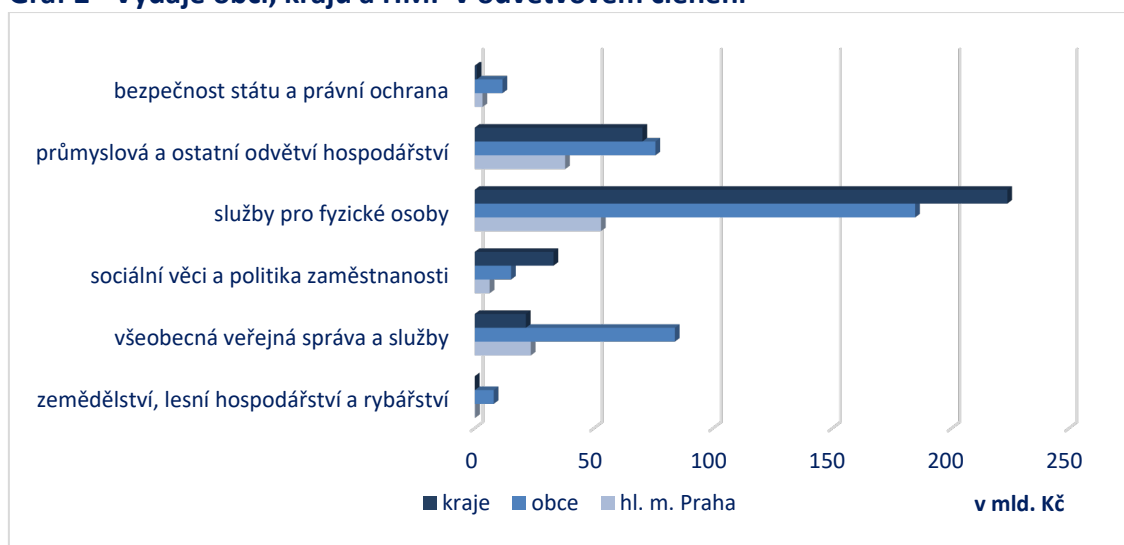
Tabulka 3 - Vybrané údaje o hospodaření územních celků

Ukazatel		v mld. Kč			
		Kraje	obce	hl. m. Praha	DSO
Příjmy		643,43	816,36	411,68	8,48
v tom	daňové	106,65	245,17	95,55	0,00
	nedaňové	12,68	44,49	11,11	1,90
	kapitálové	0,51	6,49	0,24	0,02
	transfery	523,58	520,21	304,78	6,56
Výdaje		627,44	789,92	382,41	8,08
v tom	běžné	576,57	694,50	358,43	4,22
	kapitálové	50,88	95,42	23,98	3,86
Výsledek hospodaření (před konsolidací)		15,99	26,44	29,27	0,40

Zdroj: vlastní zpracování z údajů finančního výkazu.

Poznámka: příjmy a výdaje jsou uvedeny před konsolidací.

Graf 2 - Výdaje obcí, krajů a HMP v odvětvovém členění

Zdroj: vlastní zpracování z údajů finančního výkazu.¹⁴

¹⁴ Uvedeny výdaje po konsolidaci.

Tabulka 4 - Výdaje DSO v odvětvovém členění

	v mil. Kč
Výdaje dle odvětví	7 662,46
v tom	
Všeobecná veřejná správa a služby	621,09
Sociální věci a politika zaměstnanosti	29,91
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	5 383,13
Služby pro obyvatelstvo	1 562,76
Bezpečnost státu a právní ochrana	21,29
Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	44,27

Zdroj: vlastní zpracování z údajů finančního výkazu.

Poznámka: výdaje jsou uvedeny po konsolidaci.

2.1 PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ KRAJŮ A HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

2.1.1 Přezkoumání hospodaření krajů

Ministerstvo financí vykonalo podle ustanovením § 4 odst. 4 zákona o přezkoumávání přezkoumání hospodaření za rok 2023 u třinácti krajů. HMP a Dobrovolný svazek obcí České dědictví UNESCO, jehož členem je hl. m. Praha, zadaly přezkoumání auditorovi, který jej také vykonal.

Přehled chyb a nedostatků zjištěných Ministerstvem financí v hospodaření krajů za léta 2021 až 2023 je uveden v následující tabulce č. 5.

Tabulka 5 - Chyby a nedostatky zjištěné v hospodaření krajů

Přezkoumání	Přezkoumávaný rok		
	2021	2022	2023
1. dílčí	8	21	12
2. dílčí	7	8	16
Celkem	15	29	28

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP.

Ministerstvo financí při přezkoumání hospodaření krajů za rok 2023 zjistilo chyby a nedostatky zejména v nedodržení:

- **zákona o územních rozpočtech** spočívající:
 - a) v nezveřejnění smlouvy o poskytnutí dotace na úřední desce v zákonem stanovené lhůtě;
 - b) v nesdělení neúspěšnému žadateli o dotaci důvod nevyhovění žádosti;
- **zákona o zadávání veřejných zakázek** např. tím, že kraj:
 - porušil § 6 odst. 1 až 3, tj. zásadu transparentnosti a rovného zacházení při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu, a to tím, že oslovil uchazeče s různými požadavky na plnění téže VZMR, dále tím, že při hodnocení nabídek postupoval netransparentně, neboť postupoval v rozporu s hodnotícími

kritérii a dále tím, že při administraci veřejné zakázky postupoval tak, že způsobil nepřezkoumatelnost úkonů zadávacího řízení;

- **zákona č. 340/2015 Sb.**, spočívající:
 - a) v neuveřejnění smluv o poskytnutí dotace nebo jejich uveřejnění až po stanoveném termínu v registru smluv;
 - b) v neuveřejnění úplného elektronického obrazu textového obsahu smlouvy v registru smluv;
- **zákona o finanční kontrole** a vyhlášky č. 416/2004 Sb., které spočívalo:
 - a) v neprovádění řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku a před vznikem nároku orgánu veřejné správy, takže nedošlo kověření hospodárného, efektivního a účelného výkonu veřejné správy;
 - b) vnitřní kontrolní systém neplnil požadavky vyplývající z ustanovení § 25 zákona o finanční kontrole tak, aby byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy;
- **zákona o krajích** tím, že o úkonu nerozhodl orgán kraje k tomu příslušný;
- **zákona č. 563/1991 Sb.**, vyhlášky č. 410/2009 Sb. a Českých účetních standardů např. tím, že:
 - a) výdaje vynaložené na technické zhodnocení byly nesprávně účtovány do nákladů a výdaje charakteru investičního nákupu byly vykazovány jako běžné výdaje;
 - b) inventarizací nebyl zjištěn skutečný stav majetku fyzickou inventurou.

Další chyby a nedostatky dle § 10 odst. 3 písm. b) zákona o přezkoumávání zjištěné v hospodaření krajů z úrovně Ministerstva financí spočívaly např.:

- v nedodržení vnitřních předpisů při zadávání veřejných zakázek;
- v nezajištění znaleckého posudku pro stanovení ceny v místě a čase obvyklé;
- ve vystavení objednávky před schválením příslušného materiálu radou kraje, který stanovil oprávněnost potřeby;
- ve věcné a obsahové neúplnosti podkladů pro jednání rady kraje;
- v nedodržení směrnice pro přípravu a realizaci akcí reprodukce majetku;
- v nedodržení usnesení rady kraje týkajícího se sestavení návrhu rozpočtu;
- v nedodržení usnesení zastupitelstva kraje k rozpisu rozpočtu;
- v nedodržení usnesení zastupitelstva kraje k termínu uzavírání smluv o poskytnutí dotace.

V souladu s požadavkem ustanovení § 10 odst. 4 písm. a) zákona o přezkoumávání upozornilo Ministerstvo financí kraje na případná rizika, která lze dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na hospodaření kraje v budoucnosti. Mezi těmito riziky lze uvést např. riziko možného:

- snížení prodejní ceny nemovitosti, resp. příjmů kraje, z důvodu nezpracování znaleckého posudku s určením ceny nemovitosti v daném místě a čase obvyklé; případně z důvodu absence provedení průzkumu trhu (tj. absence identifikování tržní hodnoty nebo ceny zjištěné);

- nefunkčnosti vnitřního kontrolního systému, jehož prostřednictvím nebylo odhaleno nedodržování interních předpisů;
- vynaložení účelově určených prostředků příjemcem dotace na jiný než stanovený účel;
- vzniku problémů resp. víceprací při realizaci díla v důsledku nedostatečně prověřeného nabídkového rozpočtu vybraného uchazeče;
- zpochybnění prodeje majetku pro nesoulad s právními předpisy.

2.1.2 Přezkoumání hospodaření hlavního města Prahy

Hlavní město Praha zadalo přezkoumání hospodaření za rok 2023 auditorovi. Výsledky přezkoumání jednotlivých MČ HMP za rok 2023 jsou uvedeny v dalších částech této Zprávy (část 2.2 *Přezkoumání hospodaření obcí, městských částí hlavního města Prahy a dobrovolných svazků obcí* a část 2.3 *Výsledky přezkoumání hospodaření územních celků vykonaných auditory*).

Auditor zjistil při přezkoumání hospodaření HMP za rok 2023 nedostatky „C“ [§ 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb.] spočívající zejména v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví a v neodstranění nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumáních za předcházející roky. V tomto smyslu byly identifikovány zejména nedostatky¹⁵, které obecně spočívaly v nesprávně prováděné inventarizaci podle příslušných právních předpisů. Auditor ve zprávě o výsledku PH mimo jiné uvedl, že *„Inventury tedy neplní zcela svůj účel, tj. faktické ověření a prokázání skutečného stavu majetku a závazků.“*

Auditor ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření upozornil na případná rizika, která mohou mít dopad na hospodaření hl. m. Prahy v budoucnosti, přičemž tato rizika jsou formulována obdobně jako ve zprávě o výsledku PH téhož ÚC za rok 2022, a to ve znění:

„Dle interní směrnice má HMP stanovenou hranici významnosti pro účtování o rezervách ve výši 50 mil. Kč, přičemž pro případy, kdy není splněna hranice významnosti nebo následek v podobě budoucí ztráty je spíše pravděpodobný než nepravděpodobný, má být účtováno o budoucím riziku prostřednictvím podrozvahových účtů.

Přestože Hlavní město Praha se nachází v pozici strany žalované u řady soudních sporů (včetně rozhodčích řízení) a to i významných z hlediska potenciálního negativního dopadu na hospodaření HMP, na tyto soudní spory nebylo v účetnictví HMP reagováno ani tvorbou rezervy, ani účtováním podmíněného závazku z titulu soudního sporu na podrozvahové účty.“

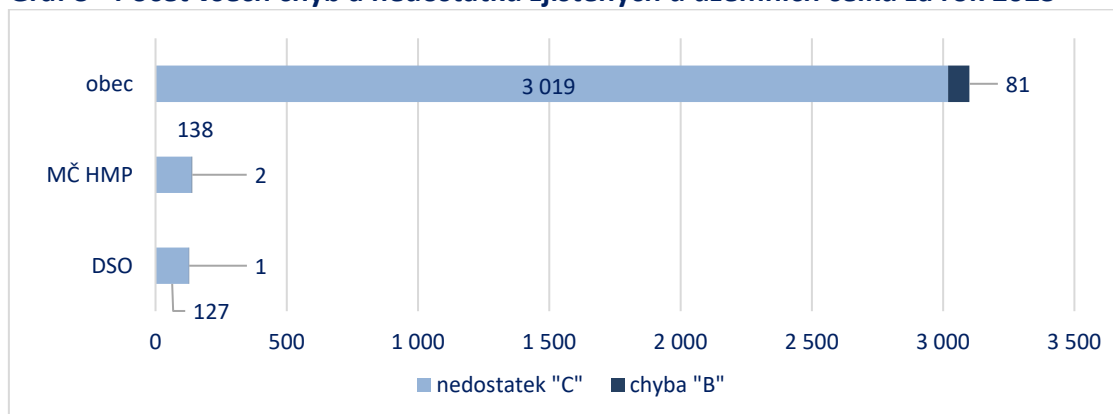
2.2 PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ, MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY A DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ

Za rok 2023 přezkoumaly krajské úřady hospodaření 5 379 obcí a 599 dobrovolných svazků obcí a Magistrát hl. m. Prahy 51 MČ HMP. Při přezkoumání zjistily

¹⁵ Zdrojem pro popis chyb a nedostatků byla zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření hlavního města Prahy za rok 2023, kterou vypracovala auditorská společnost NEXIA AP, a. s. Částky byly zaokrouhleny.

přezkoumávající orgány celkem 3 368 porušení, z toho 84 chyb „B“ (viz Příloha č. 5 Zprávy).

Graf 3 - Počet všech chyb a nedostatků zjištěných u územních celků za rok 2023

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP.

Ve zprávách o výsledku PH krajské úřady a Magistrát hl. m. Prahy uvedly, že v průběhu přezkoumání územní celky napravily 930 chyb a nedostatků (28 %), takže nenapraveno v závěru přezkoumání zůstalo 2 438 chyb a nedostatků (graf 4). V porovnání s rokem 2022 zůstalo za rok 2023 nenapraveno při ukončení přezkoumání o 1 595 nedostatků méně. Přes tuto příznivou skutečnost stále dochází k tomu, že do závěrů zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření nejsou v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 zákona o přezkoumávání uváděny veškeré chyby identifikované v rámci celého procesu přezkoumání hospodaření.

V roce 2023 se počet územních celků, u nichž byly zjištěny chyby a nedostatky, snížil o 32,6 %, tj. na 1 399 ve srovnání s předchozím rokem 2022, ve kterém počet chybuujících územních celků představoval 2 075 těchto celků.

Podobně došlo k poklesu chyb a nedostatků, které zjistily přezkoumávající orgány (krajské úřady a Magistrát HMP) při přezkoumání za rok 2023, kdy jich bylo zjištěno 3 368, zatímco při přezkoumání za rok 2022 to bylo 5 298 chyb a nedostatků. Procentní podíl chyb připadající na jednotlivé typy územních celků se významně meziročně nezměnil. V Příloze č. 5 Zprávy je znázorněn vývoj celkového počtu zjištěných chyb a nedostatků, které byly zjištěny přezkoumávajícími orgány v rámci celého procesu přezkoumání za roky 2021 až 2023.

Hodnocení zjištění z přezkoumání za rok 2023 významně ovlivnilo, tak jako již i při přezkoumání za rok 2022, kromě vydaného Standardu v roce 2021, metodické působení v rámci pracovních setkání se zaměstnanci krajských úřadů a MHMP, kteří vykonávají přezkoumání hospodaření územních celků, a také metodické působení v rámci kontrol výkonu přenesené působnosti. Uvedená metodická působení vedou zejména k důslednějšímu sjednocování označení zjišťovaných chyb a nedostatků všemi krajskými úřady a MHMP.

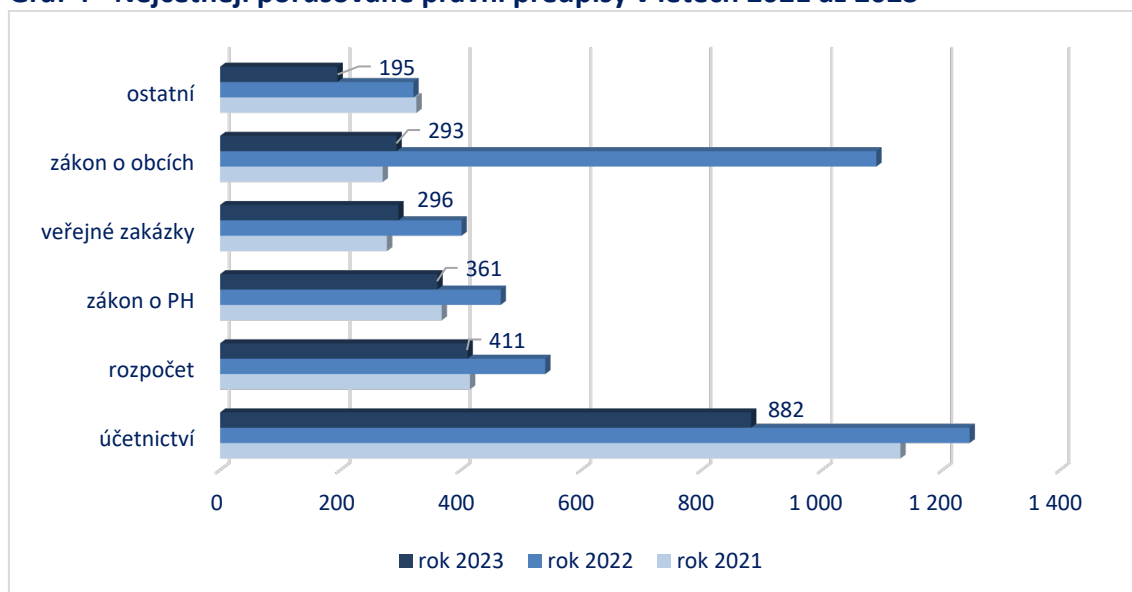
Tabulka 6 - Přehled počtu ÚC s opakovaným výskytem chyb

Rok	Ukazatel	Typ ÚC			
		DSO	MČ HMP	Obec	Celkem
2021	Počet ÚC	80	39	1 614	1 733
	Celkem chyb	129	174	3 780	4 083
2022	Počet ÚC	21	34	973	1 028
	Celkem chyb	51	161	3 002	3 214
	meziroční změna počtu ÚC	↓ 74 %	↓ 13 %	↓ 40 %	
	meziroční změna počtu chyb	↓ 60 %	↓ 7 %	↓ 21 %	
2023	Počet ÚC	10	26	497	533
	Celkem chyb	20	102	1 531	1 653
	meziroční změna počtu ÚC	↓ 52 %	↓ 24 %	↓ 49 %	
	meziroční změna počtu chyb	↓ 61 %	↓ 37 %	↓ 49 %	

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP.

Z přehledu v tabulce č. 6 vyplývá, že z počtu 1 733 územních celků, u nichž byla v roce 2021 zjištěna alespoň jedna chyba nebo nedostatek, jich v roce 2022 chybovalo 1 028 a za rok 2023 jich bylo 533. Lze konstatovat, že výkon přezkoumání plní i svou metodickou a preventivní roli v tom, že se v jednotlivých letech snižuje počet územních celků, které opakovaně chybují, a tedy že přezkoumávané územní celky se v čase stávají stále více profesionalizujícími.

Graf 4 - Nejčteněji porušované právní předpisy v letech 2021 až 2023

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP (blíže Příloha č. 4 Zprávy).

Poznámka: účetnictví – zákon č. 563/1991 Sb., vyhláška č. 410/2009 Sb., České účetní standardy č. 701 až 710, vyhláška č. 270/2010 Sb.; rozpočet – zákon č. 250/2000 Sb., vyhláška č. 412/2021 Sb.¹⁶; veřejné zakázky – zákon č. 134/2016 Sb.

¹⁶ Do 31. 12. 2021 byla rozpočtová skladba upravena vyhláškou č. 323/2002 Sb.

Za rok 2023 zjistily krajské úřady a Magistrát hl. m. Prahy nejvíce chyb a nedostatků v oblastech dle následujícího přehledu (v závorce je uveden jejich počet).

Účetnictví:

- zásady účtování (396), z toho zejména:
 - a) územní celek neúčtoval k okamžiku uskutečnění účetního případu (176);
 - b) územní celek nedodržel postup účtování o majetku (24);
 - c) územní celek nedodržel stanovené postupy při vedení účetnictví (119), např. tím, že územní celek jako:
 - příjemce transferu nedodržel postupy účtování transferů s povinností vypořádání (39);
 - poskytovatel transferu nedodržel postupy účtování transferů s povinností vypořádání (17);
 - nedodržel postup tvorby opravných položek k pohledávkám (11);
- inventarizace (305), z toho zejména:
 - a) územní celek inventarizací neověřil, zda skutečný stav odpovídá stavu v účetnictví (157);
 - b) skutečný stav nebyl při dokladové inventuře ověřen podle inventarizačních evidencí (37);
 - c) skutečné stavy majetku a závazků nebyly zaznamenány v inventurních soupisech (30);
 - d) inventurní soupisy, dodatečné inventurní soupisy, zjednodušené inventurní soupisy nebo jejich přílohy neobsahovaly požadované údaje nebo nebyly vyhotoveny ve stanoveném rozsahu (21);
- účetní závěrka (224), v tom:
 - a) územní celek nedodržel obsahové vymezení položek účetní závěrky (189);
 - b) účetní závěrka nebyla schválena do šesti měsíců ode dne, ke kterému byla sestavena (35).

Rozpočet:

- závěrečný účet (109), v tom:
 - a) návrh závěrečného účtu nebo schválený závěrečný účet nebyl zveřejněn v souladu se zákonem (71);
 - b) projednání závěrečného účtu nebylo uzavřeno vyjádřením v souladu se zákonem (23);
 - c) závěrečný účet neobsahoval stanovené náležitosti (15);
- rozpočtová opatření (145), z toho zejména:
 - a) rozpočtové opatření, s výjimkou zákonem vymezených opatření, nebylo provedeno před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje (79);
 - b) schválené rozpočtové opatření nebylo zveřejněno v souladu se zákonem (35);
 - c) nebyla splněna povinnost uskutečnit rozpočtové opatření (22);
- rozpočtová skladba (34), z toho chyba ve znění „územní celek nedodržel třídění podle rozpočtové skladby“ (21).

Činnost obce:

- odměňování členů zastupitelstva a odchodné (110), z toho nejčtenější:
 - a) členovi zastupitelstva byla měsíční odměna poskytnuta v rozporu se zákonem (34);

- b) poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva nebylo provedeno v souladu se zákonem (17);
- zastupitelstvo obce (160), z toho nejčtenější:
 - a) zastupitelstvo obce nevyslovalo souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva (45);
 - b) o úkonu spadajícím do jeho vyhrazené pravomoci nerozhodlo zastupitelstvo obce (21);
 - c) starosta obce rozhodl v pravomoci vyhrazené zastupitelstvu obce (13);
- zveřejňování záměrů (45), z toho chyba ve znění „*záměr obce pronajmout hmotnou nemovitou věc nebyl zveřejněn na úřední desce po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce*“ (18).

Zadávání veřejných zakázek:

- zadavatel neuveřejnil na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku včetně všech jejích změn a dodatků v souladu se zákonem (291);
- zadavatel neuveřejnil na profilu zadavatele výši skutečně uhrazené ceny za plnění smlouvy v souladu se zákonem (74).

Jednou z hlavních příčin všech chyb a nedostatků je nezajištění řádného fungování vnitřního řídicího a kontrolního systému, o čemž mimo jiné svědčí i počet neodstraněných chyb a nedostatků zjištěných při přezkoumání (237).

Vývoj zjištěných nejčastějších porušení vybraných právních předpisů, uvedených ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření obcí, DSO a MČ HMP za období 2021 až 2023, je uvedeno v Příloze č. 4 Zprávy.

Počty územních celků přezkoumaných krajskými úřady a Magistrátem hl. m. Prahy a počty zjištěných chyb a nedostatků, uvedených v závěru zpráv o výsledku PH za rok 2023, v členění podle krajů a druhů územních celků jsou uvedeny v Příloze č. 6 Zprávy.

V Příloze č. 7 Zprávy jsou uvedeny nejčtenější konkrétní chyby a nedostatky zjištěné krajskými úřady a Magistrátem hl. m. Prahy, uvedené v závěru zpráv o výsledcích přezkoumání hospodaření. Ačkoliv došlo meziročně ke snížení počtu zjištěných nedostatků, dvě nejčastější konkrétní chyby v roce 2023 jsou shodné jako v roce 2022:

- zadavatel neuveřejnil na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku včetně všech jejích změn a dodatků v souladu se zákonem;
- nedostatky zjištěné při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející roky nebyly odstraněny.

V následující tabulce je uveden přehled o počtu chyb a nedostatků uvedených ve zprávách o výsledku PH podle jednotlivých krajů, seřazený dle počtu zjištěných chyb a nedostatků. Územních celků, u nichž nebyly zjištěny chyby ani nedostatky, je v úhrnu 4 630, což je 77 % z územních celků, které přezkoumaly krajské úřady a Magistrát hl. m. Prahy. Počet chyb se pohybuje v rozmezí od jedné chyby (677 zpráv o výsledku PH) až do 17 chyb uvedených ve dvou zprávách o výsledku PH.

Tabulka 7 - Přehled počtu zpráv o výsledku PH dle počtu zjištěných chyb

ÚC na území kraje a HMP	Celkový počet zpráv	Počet zpráv s "B" a "C"	v tom: počet chyb a nedostatků uvedených ve zprávách									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 a více
Hl. m. Praha	51	33	6	6	1	8	3	2	1	2	3	1
Jihočeský	579	272	119	58	38	15	17	11	6	3	1	4
Jihomoravský	615	133	68	28	10	8	5	1	4	1	4	4
Karlovarský	138	63	23	18	8	6	3	3				2
Kraj Vysočina	694	218	89	56	30	15	12	5	6	3	2	0
Královéhradecký	426	60	43	10	3	2	1					1
Liberecký	220	55	27	18	6	3				1		0
Moravskoslezský	279	62	22	8	11	4	3	2	2	4	1	5
Olomoucký	424	54	33	9	5	3		1	2			1
Pardubický	497	40	25	5	7		1	1				1
Plzeňský	445	43	20	9	9	4	1					0
Středočeský	1 077	285	159	57	31	15	11	5	2	1		4
Ústecký	271	33	17	4	4	4				1	2	1
Zlínský	313	48	26	11	2		3	1	1		1	3
Celkem	6 029	1 399	677	297	165	87	60	32	24	16	14	27

Zdroj: vlastní zpracování z údajů v IS MPP

Při přezkoumávání hospodaření upozornily krajské úřady a Magistrát HMP v souladu s ustanovením § 10 odst. 4 písm. a) zákona o přezkoumávání na případná rizika, která lze dovodit ze zjištění a která mohou mít negativní dopad na hospodaření ÚC v budoucnu. Rizika byla uvedena ve zprávách o výsledku PH, přičemž byla identifikována zejména následující rizika:

- uložení sankcí za porušení právních předpisů (například zákona o územních rozpočtech, daňových zákonů, zákona o přezkoumávání, zákona o zadávání VZ);
- neplatnost právního úkonu, který nebyl schválen oprávněnými orgány obce nebo proto, že nebyl zveřejněn v souladu s ustanoveními příslušných zákonů (například v souladu s ustanoveními zákona o obcích);
- přijetí nesprávného rozhodnutí o nakládání s majetkem a finančními prostředky příslušným orgánem ÚC na základě nesprávných, neprůkazných, nebo neúplných údajů v účetnictví, včetně provedené inventarizace a rovněž také nezajištěním řádného nastavení a fungování vnitřního řídicího a kontrolního systému.

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je, jak je konstatováno výše, zpracovávána na základě výsledků jednorázových přezkoumání hospodaření nebo na základě zjištění uvedených v zápisech z dílčích přezkoumání hospodaření. Závěr zprávy o výsledku PH musí obsahovat vyjádření, zda při přezkoumání *nebyly zjištěny chyby a nedostatky* nebo byly zjištěny *chyby a nedostatky, které nemají závažnost uvedenou pod písmenem c)*, anebo *nedostatky uvedené v písmenu c)*, což jsou především veškeré nedostatky spočívající v porušení právních předpisů. Závěr zprávy o výsledku PH musí obsahovat všechny zjištěné chyby a nedostatky vč. zjištěných při dílčím přezkoumání, jak požaduje zákon o přezkoumávání (konkrétně § 10 odst. 3), byť by byly v průběhu dílčích přezkoumání označené za „odstraněné“ nebo „napravené“, a to bez ohledu na to, že přezkoumání bylo vykonáno jako dílčí. Dle závěrů zpráv o výsledku PH u téměř 77 % všech přezkoumaných územních celků nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

2.3 VÝSLEDKY PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH CELKŮ VYKONANÝCH AUDITORY

Z údajů uvedených v předchozích kapitolách této Zprávy je zřejmé, že auditoři v porovnání s krajskými úřady a Magistrátem HMP přezkoumali sice nižší počet obcí, MČ HMP a DSO, avšak tyto ÚC přezkoumané auditory hospodařily fakticky se stejným objemem veřejných prostředků, neboť auditoři zpravidla vykonávají přezkoumání územních celků s vyšším počtem obyvatel.

Auditoři přezkoumali hospodaření za rok 2023 u 874 obcí, 117 DSO a 6 MČ HMP. Auditor také přezkoumal hospodaření hl. m. Prahy. Výsledky z tohoto přezkoumání hospodaření jsou uvedeny v části 2.2 této Zprávy.

Podíl obcí a MČ HMP, u nichž byly auditory za rok 2023 zjištěny chyby a nedostatky, činí cca 23 %; u dobrovolných svazků obcí tento podíl činí 10 %. Z informací poskytnutých Magistrátem HMP a sedmi krajskými úřady vyplývá, že auditoři uváděli ve zprávách o výsledku přezkoumání hospodaření jako nejčastější chyby a nedostatky v předmětech:

- účetnictví vedené územním celkem (neúplnost, nesprávnost nebo neprůkaznost vedení účetnictví, chyby v oblasti inventarizace, účtování o transferech, nedodržení postupů účtování);
- plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků (třídění podle rozpočtové skladby, porušení rozpočtové kázně);
- zadávání veřejných zakázek;
- stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi (nahodnocení stavu majetku);
- nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku.

Ve zprávách o výsledku PH zpracovaných auditory jsou uvedena i rizika. Jedná se například o rizika uložení sankcí za porušení právních předpisů. U dalších konkrétních zpráv o výsledku PH se nicméně jedná o rizika, která nebyla dovozena přímo z identifikovaných chyb a nedostatků (např. riziko právní plynoucí z restitučních nároků a pasívních soudních sporů, riziko obchodních ztrát z právních sporů, riziko vyplývající z vedeného trestního řízení, riziko vyplývající z insolvenčního řízení Sberbank CZ, a. s. v likvidaci, riziko z neaktuálních směrnic).

V Příloze č. 9 Zprávy je uvedeno grafické porovnání výsledků přezkoumání hospodaření provedeného za rok 2023 krajskými úřady, Magistrátem HMP a auditory.

III. DOHLED STÁTU NAD PŘEZKOUMÁNÍM HOSPODAŘENÍ

Ministerstvo financí je podle § 4 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy pro přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, a vykonává dohled státu nad přezkoumáváním hospodaření.

3.1 DOZOR NAD PŘEZKOUMÁNÍM HOSPODAŘENÍ

Ministerstvo financí provádí v souladu s ustanovením § 20 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb. dozor nad přezkoumáním hospodaření, které vykonali na základě zadání příslušných územních celků (obce, DSO, HMP a MČ HMP) auditoři. V rámci dozoru vykonává Ministerstvo financí kontrolu, zda se auditoři při přezkoumání řídili ustanoveními § 2 (předmět přezkoumání), § 3 (hlediska přezkoumání) a § 10 (zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření a její náležitosti) zákona o přezkoumávání ve spojení s kontrolním řádem tak, jak to vyžaduje ustanovení § 12 téhož zákona.

Písemnou zprávu o výsledcích dozorů nad přezkoumáním vykonanými auditory předává Ministerstvo financí podle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o přezkoumávání Komoře auditorů České republiky k dalšímu postupu podle zákona upravujícího auditorskou činnost.

Ministerstvo financí realizovalo ve druhém pololetí roku 2023 a v prvním pololetí roku 2024 celkem 135 dozorů nad přezkoumáním hospodaření vybraných územních celků za rok 2022. Přezkoumání u vybraných územních celků vykonalo 31 auditorů (4 auditoři jako fyzické osoby a 27 auditorských společností). Při výběru kontrolního vzorku dozorů nad auditory vykonaných přezkoumání hospodaření byly vzaty v úvahu zejména tyto skutečnosti:

- zprávy o výsledku PH neobsahovaly informace objasňující způsob vyhodnocení podnětu od veřejnosti, který měli auditoři při výkonu přezkoumání hospodaření k dispozici,
- obdržené podněty od KÚ k auditorem zpracované zprávě o PH,
- poznatky z vlastní vyhledávací činnosti.

Při provedených dozorech bylo identifikováno celkem 920 dílčích pochybení auditorů, která spočívala zejména:

- v neidentifikování zřejmých chyb a nedostatků v hospodaření územního celku, které vyplývaly z podkladů uvedených auditorem v seznamu prověřené dokumentace (73);
- v absenci zákonných náležitostí zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření (392);
- v nesprávnostech, které vznikly nedodržením auditorského standardu Komory auditorů České republiky č. 52, nebo pochybením administrativní povahy (454).

Při výkonu dozorové činnosti byly zjištěny také případy auditorem neidentifikovaných chyb a nedostatků, které vyplývaly z dokumentů využitých při výkonu přezkoumání.

Auditor tyto chyby a nedostatky neuvedl do zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2022.¹⁷ Konkrétně se v tomto smyslu jednalo o následující případy:

- územní celek provedl rozpočtově nezajištěné výdaje;
- v příloze k účetní závěrce územní celek nevyplnil povinné údaje podle zákona o účetnictví;
- dlouhodobý hmotný majetek byl územním celkem vykazován v záporné výši;
- územní celek neprovedl inventuru některých rozvahových a podrozvahových účtů, které podléhaly inventarizaci, případně nesouhlasily zůstatky některých účtů z účetní závěrky v porovnání se zůstatky zjištěnými inventurou, přičemž územní celky vzniklý rozdíl nijak nevypořádaly;
- územními celky, které nejsou povinny uveřejňovat v registru smluv, byla na profilu zadavatele smlouva o dílo uveřejněna po uplynutí zákonné lhůty nebo toto uveřejnění zcela absentovalo;
- územní celek nezveřejnil smlouvu v registru smluv nebo v registru smluv byla chybně uveřejněna metadata.

Absence povinných náležitostí zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření byla při výkonu dozorové činnosti zjištěna v následujících případech:

- zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření nedostála požadavku na obsahové náležitosti podle ustanovení § 12 kontrolního řádu, např. zcela nebo částečně neobsahovala podklady, z nichž vycházela zjištění, chyběl nebo byl nesprávně určen kontrolní úkon zahájení přezkoumání (obdobně také v případě označení posledního kontrolního úkonu), nebo datum vyhotovení;
- popis zjištěných chyb a nedostatků ve zprávě neobsahoval nebo obsahoval pouze částečně uvedení povinností, stanovených zvláštními právními předpisy, nebo jiných hledisek přezkoumání, které nebyly dodrženy;
- ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření zcela nebo částečně nebyly označeny všechny doklady a jiné materiály využitě při přezkoumání nebo tyto doklady byly označeny obecně a nekonkrétně;
- formulace vyjádření chyb a nedostatků v některých závěrech zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření neodpovídaly zákonu o přezkoumávání ani auditorskému standardu KA ČR č. 52;
- závěr některých zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření obsahoval nesprávnou kategorizaci identifikovaných chyb a nedostatků, případně tato kategorizace absentovala zcela (ačkoliv auditor chyby identifikoval);
- výpočet podílu pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku, jako jedna z povinných náležitostí závěru zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření, byl chybný;
- výrok o výši dluhu územního celku nebyl uveden ve zprávě o výsledku PH nebo tento výrok nebyl správný nebo úplný, případně byl daný výrok uveden ve zprávě

¹⁷ Důvodem může být to, že auditoři předmětnou problematiku prověřovali z jiného, užšího, hlediska, respektive v rámci jimi stanovené hladiny významnosti. Zmíněné hledisko nicméně nebylo ve zprávě o výsledku PH konkrétně označeno. V této souvislosti je vhodné konstatovat, že zpracovatelé jednotlivých dozorů nedisponovali úplnými informacemi, z nichž mohl vyplývat důvod absence označení chyby a nedostatku auditorem, nebo byli limitováni úrovní konkretizace označení přezkoumaných písemností ve zprávě.

o výsledku PH dobrovolného svazku obcí, na který se pravidla rozpočtové odpovědnosti nevztahují.

Přes výše uvedená konstatování Ministerstvo financí zaznamenalo mírné zlepšení v oblasti označování dokladů využitých při přezkoumání, či vyjádření ohledně chyb a nedostatků v závěru zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření. I toto mírné zlepšení lze chápat jako pozitivní signál možného budoucího trendu učinit přezkoumání hospodaření územních celků srozumitelnější a transparentnější pro všechny jeho uživatele. Prostor pro dosažení tohoto cíle ale zůstává nadále široký a bude tedy vyžadovat zodpovědné zapojení Ministerstva financí, krajských úřadů, Komory auditorů ČR a především samotných auditorů.

3.2 KONTROLA VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

Ministerstvo financí provádí na základě ustanovení § 86 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a § 92a zákona o krajích a ustanovení § 113 odst. 1 a odst. 3 písm. b) zákona o hlavním městě Praze kontrolu výkonu přezkoumání hospodaření vykonaných krajskými úřady a Magistrátem HMP. Přezkoumání hospodaření územních celků vykonávají krajské úřady a Magistrát hl. m. Prahy v přenesené působnosti. KVPP se vykonává v termínech stanovených v plánu těchto kontrol zpracovaném Ministerstvem vnitra na tříleté období.

Při KVPP se posuzuje nastavení a fungování systému přezkoumání hospodaření včetně ověření věcných postupů kontrolorů krajských úřadů a Magistrátu HMP v rámci přezkoumání hospodaření. Informace o výsledcích KVPP je součástí „*Hodnotící zprávy k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy za období 3 let*“, kterou zpracovává Ministerstvo vnitra na základě usnesení vlády ČR č. 689 ze dne 11. 9. 2013. Poslední Hodnotící zpráva byla vypracována za roky 2020 – 2022. Další Hodnotící zpráva bude zpracována za roky 2023 až 2025.

V souladu s plánem KVPP zahájilo Ministerstvo financí v roce 2023 kontroly výkonu přenesené působnosti na úseku přezkoumávání hospodaření u Krajských úřadů Středočeského kraje, Olomouckého kraje, Ústeckého kraje, Jihomoravského kraje a Plzeňského kraje.

Při těchto KVPP byly zjištěny zejména následující skutečnosti:

- v některých zprávách o výsledku PH nebyly, v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. a § 12 odst. 1 písm. h) kontrolního řádu, uvedeny ve zprávě zjištěné chyby a nedostatky, i když z popisu některých skutečností bylo možno dovodit, že došlo k porušení právních předpisů. Ty byly uváděny ve zprávě jako „Upozornění“ nebo „Sdělení pro přezkoumávaný ÚC“, někdy i bez konkretizace, které předpisy byly porušeny;
- závěr zprávy neobsahoval klasifikaci chyb a nedostatků, pokud byly tyto chyby a nedostatky v průběhu přezkoumání označeny za napravené. Přijetím opatření k nápravě nedochází k „zneplatnění“ zjištěné chyby nebo nedostatku, ale je tím toliko splněna navazující povinnost přezkoumávaného územního celku. Tato

skutečnost nicméně nemění počet chyb a nedostatků identifikovaných při výkonu přezkoumání, a tedy ani chyb a nedostatků zahrnovaných do závěru zprávy o výsledku PH, tak jak to požaduje ustanovením § 10 odst. 3 písm. b) a písm. c) zákona č. 420/2004 Sb.;

- porušení obecně závazných předpisů nebylo v konkrétních případech označeno jako nedostatek „C“, tj. podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 420/2004 Sb.;
- neplnění povinnosti upravené ustanovením § 25 odst. 4 kontrolního řádu, tj. předávat zjištění příslušnému orgánu, který může ukládat opatření k napravení zjištěných nedostatků a případně uplatnit sankce za porušení obecně závazných předpisů.

3.2.1 Metodické působení Ministerstva financí v oblasti výkonu přezkoumání hospodaření

Ministerstvo financí v návaznosti na poznatky z výkonu přezkoumání hospodaření pokračovalo v metodickém působení na úseku výkonu přezkoumání hospodaření. Jeho výsledky se projevují ve výstupech přezkoumání hospodaření za aktuální období.

V rámci metodického působení Ministerstvo financí v aktuálním období iniciovalo metodická setkání s přezkoumávacími orgány, na kterých byly projednány aktuální otázky přezkoumávání hospodaření. Jednalo se zejména:

- o obsah připravovaných stanovisek ke sjednocování výkladové praxe týkající se zejména kategorizace chyb a nedostatků a jejich uvádění do závěru zpráv o výsledku PH;
- o způsob vyhodnocování povinnosti ÚC vztahujících se k přijímání opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků a informování přezkoumávacího orgánu o opatřeních k nápravě;
- o rozšíření Standardu pro přezkoumání hospodaření a tvorbu jeho příloh k nakládání s majetkem, veřejným zakázkám a veřejnému nakupování;
- o změny a aktualizaci IS MPP;
- o využívání Power BI při výkonu přezkoumání hospodaření;

Na metodických setkáních byla dále projednávána témata vztahující se:

- k vydaným stanoviskům odborem Financování územních rozpočtů Ministerstva financí týkající se problematiky zahrnování transferů poskytovaných ze státního rozpočtu do příjmů a výdajů územních samosprávných celků, zveřejnění návrhu rozpočtu obce na úřední desce, zveřejnění daného typu smlouvy na úřední desce územního celku podle zákona č. 250/2000 Sb. a podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv);
- k rozhodovací praxi ÚOHS v oblasti veřejných zakázek;
- k výkonu přezkoumání hospodaření ve vztahu k zákonu č. 128/2000 Sb. (společenství obcí, hlasování zastupitelstva obce formou *per rollam*, odměňování členů zastupitelstev obcí, stanovení ceny při úplatných převodech majetku, plnění oznamovacích povinností u zjištěných porušení zákona č. 128/2000 Sb.) za účasti zástupců Ministerstva vnitra.

V rámci metodického působení a snahy zvýšit efektivitu vykonávaného přezkoumání hospodaření bylo přezkoumávajícím orgánům doporučeno zvážit možnost provádět přezkoumání hospodaření distanční formou, což zákon č. 420/2004 Sb. nevyklučuje.

Ministerstvo financí ve snaze dosáhnout sjednocování úrovně přezkoumání u všech přezkoumávajících subjektů, tj. krajských úřadů i auditorů, rovněž pravidelně komunikuje se zástupci KA ČR. V rámci těchto jednání jsou zejména diskutovány výsledky dozorové činnosti Ministerstva financí nad výkonem přezkoumání hospodaření provedeným auditory a zástupcům KA ČR je umožněno vyjádřit se k návrhu zprávy o výsledcích dozorů již v průběhu jejího zpracování, tj. před jejím každoročním předáním KA ČR, jak Ministerstvo financí ukládá ustanovení § 20 zákona č. 420/2004 Sb. Tímto úsilím se Ministerstvo financí snaží dosáhnout toho, aby KA ČR ve větší míře využívala předané poznatky z provedených dozorů v rámci svého působení a uplatňování svých kompetencí vůči auditorům ve smyslu zákona č. 93/2009 Sb.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Přehled subjektů, které realizovaly přezkoumání za rok 2023.....	6
Tabulka 2 - Přehled počtu přezkoumaných ÚC v rozdělení dle přezkoumávajícího subjektu	7
Tabulka 3 - Vybrané údaje o hospodaření územních celků	16
Tabulka 4 - Výdaje DSO v odvětvovém členění.....	17
Tabulka 5 - Chyby a nedostatky zjištěné v hospodaření krajů	17
Tabulka 6 - Přehled počtu ÚC s opakovaným výskytem chyb	21
Tabulka 7 - Přehled počtu zpráv o výsledku PH dle počtu zjištěných chyb.....	24

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Počet vykonaných dílčích přezkoumání za rok 2023 dle typu ÚC.....	9
Graf 2 - Výdaje obcí, krajů a HMP v odvětvovém členění	16
Graf 3 - Počet všech chyb a nedostatků zjištěných u územních celků za rok 2023.....	20
Graf 4 - Nejčteněji porušované právní předpisy v letech 2021 až 2023	21

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Proces přezkoumávání hospodaření.....	8
---	---

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1** Základní legislativní rámec pro výkon přezkoumání hospodaření
- Příloha č. 2** Počet obcí včetně MČ HMP v členění podle počtu obyvatel, které za rok 2023 byly přezkoumány přezkoumávajícími orgány a auditory
- Příloha č. 3** Počet osob pověřených výkonem přezkoumání, přizvaných osob a počet přezkoumaných ÚC krajskými úřady a MHMP
- Příloha č. 4** Porušení vybraných právních předpisů obcemi, DSO a MČ HMP zjištěná KÚ a MHMP za období 2021 až 2023
- Příloha č. 5** Vývoj celkového počtu chybujících ÚC a počtu chyb u nich zjištěných krajskými úřady a Magistrátem HMP podle druhu ÚC za léta 2021 až 2023 vč. procentuálního vyjádření
- Příloha č. 6** Počty ÚC přezkoumaných KÚ a MHMP vč. počtu zjištěných chyb a nedostatků za rok 2023 v členění podle krajů a druhů územního celku
- Příloha č. 7** Nejčtenější konkrétní chyby a nedostatky zjištěné krajskými úřady a Magistrátem HMP za rok 2023
- Příloha č. 8** Porovnání výsledků přezkoumání hospodaření provedeného za rok 2023 krajskými úřady, Magistrátem HMP a auditory
- A) Výsledky přezkoumání hospodaření obcí, MČ HMP a DSO vykonaného přezkoumávajícími orgány (KÚ a MHMP) podle zjištěných chyb a nedostatků
- B) Výsledky přezkoumání hospodaření obcí, MČ HMP, HMP a DSO vykonaného auditory
- Příloha č. 9** Vynaložené peněžní prostředky v roce 2023 z rozpočtů obcí a DSO
- A) Vynaložené peněžní prostředky obcemi (bez HMP) v roce 2023 v členění dle subjektu vykonávajícího přezkoumání hospodaření a kraje
- B) Vynaložené peněžní prostředky DSO v roce 2023 v členění dle subjektu vykonávajícího přezkoumání hospodaření a kraje

Ministerstvo financí ČR

sekce Finanční řízení a audit

odbor Kontrola

2024